

PROGRAM CEZHRAŇICNEJ SPOLUPRÁCE POĽSKO – SLOVENSKÁ REPUBLIKA 2007- 2013

OBSAH

- Ukončili sa verejné konzultácie návrhu nového Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovensko;
- Putovná výstava projektov PLSK prešla pohraničím;
- Makro Mikro udalosť;
- Mikro zaujímavosti z pohraničia;
- Medzinárodné súťaže.

Odvzdávame Vám najnovší newsletter Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Prajeme Vám príjemné čítanie.

Tím STS

UKONČILI SA VEREJNÉ KONZULTÁCIE NÁVRHU NOVÉHO PROGRAMU CEZHRAŇICNEJ SPOLUPRÁCE POĽSKO – SLOVENSKO

Ukončili sa verejné konzultácie návrhu Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014-2020 vedené Ministerstvom infraštruktúry a rozvoja (MlaR), počas ktorých mohli svoje komentáre oznamovať o. i. prostredia zastupujúce potenciálnych prijímateľov Programu, vrátane sociálno-hospodárskych partnerov. Na základe komentárov oznámených počas konzultácií, ktoré boli zohľadnené alebo iba čiastočne zohľadnené, a taktiež odporúčaní vyplývajúcich z ex-ante hodnotenia a prognózy vplyvu Programu na životné prostredie bude návrh Programu PL-SK 2014-2020 upravený. Správa z priebehu procesu verejných konzultácií je dostupná na stránke MlaR (www.ewt.gov.pl) ako aj na stránke Programu (www.plsk.eu). Upravený návrh Programu PL-SK 2014-2020 bude pred odovzdaním Európskej komisii (EK) predložený na schválenie príslušnými orgánmi na obidvoch stranách hranice. Plánovaný termín odovzdania dokumentu EK je september 2014.

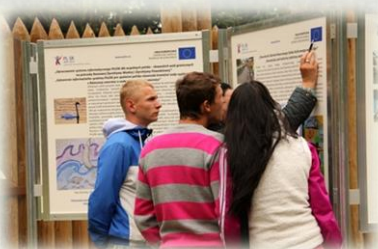

PUTOVNÁ VÝSTAVA PROJEKTOV PLSK PREŠLA POHRANIČÍM

Máj a jún boli mesiacmi, počas ktorých putovná výstava týkajúca sa projektov Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 videných očami detí prechádzala poľsko-slovenským pohraničím. Boli sme v Rzeszowe, Nowom Targu, pod hradom Strečno, v Strumieni a na hrade v Kežmarku. Pozreli si ju nielen najmladší – ktorých najviac priťahovali vtáky a netopiere a v prípade chlapcov samozrejme hasičský voz, ale aj starší, ktorý obdivovali obrázky detí. Výstavu si spolu pozrelo približne 1600 osôb.

Zároveň bola v Novom Targu prezentovaná výstava mikroprojektov realizovaných v rámci Programu, ktorú pripravil euroregión „Tatry“. Počas výstav si mohol každý otestovať svoje znalosti o Programe a Európskej únii,

zasmiať sa na jazykových podobnostiach (či skôr rozdieloch) medzi poľským a slovenským jazykom, popustiť uzdu kreativite a vyhrať odmeny. Mnoho osôb sa rozhodlo, že si vyskúša vlastné sily a neľutovalo. Začiatkové obavy ustupovali miesto náročnej práci a ... salvám smiechu sprevádzajúcim predovšetkým hádanie významu slov v druhom jazyku. Boli aj osoby, ktoré sa na začiatku ospravedlňovali, že nemajú čas, ale keď sa už pre túto hru rozhodli, ostali s nami nie 5, ani 10 či 15 minút, ale oveľa dlhšie a neskôr s hrdosťou prezentovali plody svojej kreativity, historky, ktorých prvé písmená vytvárali skrátený názov Programu. Často to boli historky zo života...

Pricestovali sme so synom do Zakopaného. Na ceste sme stretli speváčku Allu Pugačevu s ochrankou. Bol to pekný zážitok.

Cestovali sme radi do regionálneho Zakopaného. Je tam dobrá energia a veľa príjemných ľudí. Goralí sú fajn, aj keď sú veľmi svojrázni. Máme aj poľské korene, ako väčšina ľudí na Spiši.

Stavím sa, že väčšina tu narodených. Spišský kotlík, v ktorom sa varila história aj s ľudskými fondami, je niečo nevidané. Získali sme z každého rožka troška – od Nemcov dôkladnosť a presnosť, od

Poliakov religiozitu a vernosť tradícii, od Maďarov temperament, od Rusínov potvrdenie viery a nezlomnosť, od Slovákov schopnosť vychádzať dobre so všetkými.

Lásku k tomu miestu, kde žijeme, sme pili z miestnych prameňov, jedli z plodín, ktoré sa v tejto kamenitej zemi urodili, a tak si nás krajina podmanila, že by sme nevedeli žiť inde.

Slovensko je našou domovinou, ale regionálne hranice prekračujú dané hranice. Nemáme srdce rozdrobené, ale patríme sem. A to, že si niekedy nerozumieme, je dané podmienkami, v ktorých sme žili.

Keď to tak ohodnotím – je dobré, že žijeme v EÚ, lebo v stredoveku, keď sa miešali ľudské fondy, boli ľudia nútení hovoriť rečou územia, na ktorom sa nachádzali, a aj teraz by sme mali nadviazať na túto peknú tradíciu. „Z národov hoc sme rôznych...“

a občas všeobecné pozorovania .....

Poľská reč je veľmi mäkká a ľubozvučná, niekedy pripomína až reč malých detí.

Celý svet pozná poľských ľudí, ich srdečnosť a úprimnosť.

S tým spojená je aj ich túžba po vzdelaní a kultúre.

Poliakov stretneme na celom svete – na všetkých kontinentoch.

Láska k umeniu a tvorivosti je ich národnou črtou.

Systém spolupráce medzi Poľskom a Slovenskom zlepšuje aj vzájomné vzťahy medzi jednotlivcami.

Kultúra, pohostinnosť a história poľského národa sú všeobecne známe.

Boli aj úvahy týkajúce sa poľsko-slovenskej spolupráce.....

Praktická činnosť na oboch stranách hranice, ktorá pomôže turistom aj

Cyklistom pri poznávaní krás oboch krajín.

Spolu by bolo dobré opraviť kaplnku na vojenskom cintoríne v Lužnej, ktorú navrhol významný slovenský architekt Dušan Jurkovič.

Pietne miesto by pritiaхло nových turistov do Poľska.

Len málo Slovákov pozná toto miesto, kde je pochovaných mnoho vojakov rakúsko-uhorskej monarchie, teda aj

Slovákov, ktorí položili svoj život za lepší život Poliakov a Slovákov. Potomkovia obetí prvej svetovej vojny, v ktorej umreli aj moji dvaja pradedovia, by boli radi, aby sa na našich rodákov nezabudlo.

Kontinuita dobrých vzťahov medzi Slovákami a Poliakmi musí pokračovať.

Viac ako 60 % osôb, ktoré pre nás ankety vyplnili, už o Programe cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 počulo a tieto informácie pochádzali najčastejšie z internetu (28,5%) a z tlače (25,6%). Viac ako 92 % hodnotilo výstavu veľmi pozitívne. Uvedli, že sa ich vedomosti o Programe a realizovaných projektoch obohatili a boli aj povzbudením k návšteve poľsko-slovenského pohraničia. Viac ako 68 % účastníkov výstavy uznalo, že projekty z oblasti turistiky sú pre pohraničie najpotrebnejšie, avšak takmer 42 % vybralo projekty z oblasti kultúry. Takmer 60 % anketovaných uznalo, že poľsko-slovenská spolupráca by sa mala rozvíjať v oblasti turistiky a ochrany kultúrneho dedičstva. Viac ako 58 % zároveň poukázalo na potrebu spolupráce v oblasti ochrany životného prostredia. Avšak takmer 39 % uznalo, že vzdelávanie predstavuje oblasť, v ktorej je na poľsko-slovenskom pohraničí určite potrebné ešte veľa urobiť.

MAKRO MIKRO UDALOSŤ

V Bielsku-Bialej oslavy 10. výročia vstupu Poľskej republiky do Európskej únie sa uskutočnili v rámci podujatia z názvom: „Festival projektov Euroregiónu Beskydy“. Táto udalosť bola zorganizovaná Združením „Región Beskydy“ v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Na festivalovej scéne, na území rekreačného parku, a taktiež na neďalekých športových ihriskách sa veľa dialo – od rôznych vystúpení regionálnych, tanečných, divadelných skupín cez ukážky skateboardingu, džuda, lukostrelby až po rekreačné dielne a workshopy. Na spoločnej oslave v Bielsku-Bialej sa zúčastnilo spolu viac ako 3 tisíc osôb, 27 prijímateľov projektov Euroregiónu Beskydy predstavilo efekty 53 projektov v takých oblastiach ako: šport, oddych, propagácia, podnikavosť, bezpečnosť a vzdelávanie, ekológia, ochrana kultúrneho dedičstva a regionálnych tradícií, zachovania historického dedičstva. Vyvrcholením festivalu bol koncert Jaromíra Nohavicu, ktorý vystúpil na scéne Bielského kultúrneho centra a vďaka obrovským obrazovkám nachádzajúcim sa na voľnom priestranstve si prenos koncertu mohli pozrieť všetci účastníci podujatia zhromaždení v parku.

MIKRO ZAUJÍMAVOSTI Z POHRANIČIA

Hranica, ktorá spája – Dunajec. Počas prázdninových ciest sa oplatí navštíviť Izbu histórie pltníkov v Sromowciach Niżnych, vytvorenú v rámci mikroprojektu *Dunajec – spoločná rieka – spoločná záležitosť* a pozrieť si bohatú expozíciu s historickými fotografiami siahajúcimi do tridsiatych rokov minulého storočia, a taktiež materiály písomníctva, vďaka ktorým sa je možné oboznámiť s dejinami poľského a slovenského splavu na Dunajci. Časť expozície predstavujú aj práce žiakov zo Spojenej školy v Spišskej Starej Vsi ako aj z nižších stredných škôl v Sromowciach Niżnych, ktoré sú efektom niekoľkomesačných spoločných literárnych, výtvarných

PL-SK
2007-2013

... partnerstvom k spoločnému rozvoju ...

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

a ekologických workshopov. Sediac v replike pltníckej lode nachádzajúcej sa v multimediálnej sále si amatéri nových technológií môžu pozrieť o. i. film týkajúci sa pltníctva na Dunajci.

Milovníkov štyroch... kopýt určite poteší informácia o založení Poľsko – Slovenského jazdeckého strediska a konskej turistiky v Żółkowie (Jasło). Stredisko bolo vybavené zariadením potrebným na výučbu jazdy na koni ako aj parkúrom, ktorý sa skladá z 5 prekážkových súprav. V rámci zrealizovaného mikroprojektu vznikol aj film – Poľský a slovenský koník v jazdectve, hypoterapii a konskej turistike, ktorý propaguje jazdectvo a konskú turistiku na atraktívnych prihraničných územiach.

Iným návrhom môže byť objavovanie rozličných chodníkov pohraničia. Napríklad v obci Závažná Poruba v Žilinskom kraji bola vytýčená trasa pre beh na lyžiach, ktorá však s úspechom môže byť využívaná aj v lete. Je možné vybrať aj jednoduchšiu a kratšiu verziu označenú zelenou farbou, ktorá má približne 3 kilometre alebo dlhšiu, trochu ťažšiu, označenú modrou farbou, ktorá má takmer 6 kilometrov.

MEDZINÁRODNÉ SÚŤAŽE

Všetkých, nielen prijímateľov Programu, obyvateľov pohraničia, ale aj tých, ktorí pohraničie navštevujú pozývame, aby sa s dojmami z poľsko-slovenského pohraničia podelili s inými európskymi štátmi. Je to veľká príležitosť. Toto leto sa je možné zúčastniť na dvoch rôznych medzinárodných súťažiach.

V rámci tohtoročných osláv Dňa európskej spolupráce (ETC Day), INTERACT vyhlásil video súťaž "Border issues, border solutions", na ktorej sa môže zúčastniť každý kto má chuť. Do

POL'SKO - SLOVENSKÁ REPUBLIKA
PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE 2007 - 2013

PL-SK
2007-2013

... partnerstvom k spoločnému rozvoju ...

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

15. júla 2014 stačí odoslať krátky film, ktorý bude propagovať zisky vyplývajúce z územnej spolupráce. Amatérske (nakrútené kamerou, fotografickým aparátom alebo telefónom) alebo profesionálne filmy s maximálnou dĺžkou 3 minúty by mali zdôrazňovať zmeny vyplývajúce zo spolupráce cez hranice a sústreďovať sa okolo projektov realizovaných v rokoch 2007-2013. Odmenou je pozvánka na udalosť otvárajúcu Deň európskej spolupráce, ktorá sa uskutoční v Miláne ako aj preplatenie cestovného a ubytovania. Podrobnosti a registrácia do súťaže na stránke <http://voting.ecday.eu/>.

Taktiež trvá tretia edícia každoročnej fotografickej súťaže „Európa v mojom regióne“, ktorej cieľom je propagácia projektov financovaných z prostriedkov Európskej únie v rámci regionálnej politiky. Tak ako to bolo v predchádzajúcich edíciách, súperenie sa odohráva prostredníctvom stránky Európskej komisie na Facebooku. Prihlášky budú prijímané do **25. augusta 2014 (dopoludnia)**. 100 fotografií, ktoré získajú najvyšší počet hlasov ako aj 50 fotografií ocenených „divokou kartou“ (ktoré sa nedostali do prvej stovky) bude hodnotiť porota. Komisia skladajúca sa z troch osôb – profesionálnych fotografov, vyberie troch víťazov. Získajú atraktívne odmeny (výlet do Bruselu ako aj 1000 eur na nákup digitálneho fotografického aparátu), ktoré im budú odovzdané počas OPEN DAYS v októbri 2014.

POL'SKO - SLOVENSKÁ REPUBLIKA
PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE 2007 - 2013